

KRANES KONDITORI

av Cora Sandel

HÅLOG
ALAND
TEATER

Nasjonalbiblioteket

Depotbibliotek

Lengelsen etter frihet

Den høsten jeg fikk tilbud om å være teatersjef på Hålogaland Teater satte jeg meg ned med teatrets arkiv og fant Cora Sandels roman «Kranes Konditori», som HT gjorde en versjon av i 1986. Jeg ble helt slått i bakken! Ordene til Katinka Stordal hadde en sånn kraft at Ibsens Nora bleknet i forhold.

I min dramatisering har fokuset vært å skape et fortettet kammerspill og zoome inn på Katinka som står på randen av stupet. Jeg har søkt etter et intimt refleksjonsrom der hun kan tenke høyt med publikum – om å ikke føle stor nok kjærlighet til sine barn, opplevelsen av at alle bare krever henne, at alt handler om penger, at byens dømmende øyne fortærer henne. Fattigdommen har gjort henne fremmed ovenfor seg selv, og lengselen etter å være fri er bunnløs. Dette er dypt eksistensielle spørsmål vi alle kan kjenne oss igjen, spesielt i den tiden vi lever hvor kravene til å være "rette" foreldre er høye. Derfor er det viktig å bringe dem til teaterscenen og skape luftlommer hvor de kan komme til uttrykk. For er det ikke i møter med andre vi ser tydelig hva ting er, at vi finner motet til å være den vi vil?

Som publikum inviteres du inn i en frigjøringsprosess som har med vår egen by å gjøre. Den føres frem av et kunstnerisk team fra Coras Sverige og HTs erfarne ensemble. Sammen har de gått inn i materialet med et søkende alvor og lekenhet. Jeg er så stolt og glad for dette prosjektet. Spesielt glad er jeg for at Gertrud Jynge, oppvokst i Tromsø, har kommet fra Det Norske Teatret for å gjøre rollen som Katinka. For det var hennes stemme jeg hørte gjennom Sandels tekst da jeg første gang leste den.

Velkommen!

Nina Wester
Teatersjef

14-040622

ROLLELISTE

Katinka Gjertrud Jynge
Stivhatten Bjørn Wahlberg
Fru Krane/Torsen Maryon Eilertsen
Justus Gjør Trond Peter Stamsø
Munch
Fru Breien/Elise Guri Johnson
Peder Ketil Høegh
Borghild Nora Bjørvig Henriksen/
Elisabeth Jørgensen
Jørgen Lars Angell-Pedersen/
Thor-Harald Pedersen
Normann

PRODUKSJON

Inspisient Ingeborg Ugeland
Scenemester Ove Bråthen /
Rune Pedersen
Lysmester Erlend Østerem Nielsen
Lyd Kolbjørn Lyslo
Rekvisitør Paul Dzur
Tekniker Miles Seraphim
Påkleder Lise Berg
Kostymeansvarlig Eva Hodnefjell
Sufflør Alexander Martinsen

VERKSTEDER

Snekkere Børge Kvaal
Bjørn Hugo Nilsen
Maler Martin Eilertsen
Smed Thomas Myrvold

TAKK TIL

Circa, Perspektivet Museum,
Vervarslinga for Nord-Norge
og danselærer Silje Olderdal.

En modig røst fra Tromsø

Cora Sandel, eller Sara Cecilia Görvell Fabricius som hun egentlig het, ble i 1880 født inn i en borgerlig familie i Kristiania. Veien var nok lang da familien i 1893 flyttet til Tromsø hvor faren var blitt utnevnt til sjef for den lokale avdelingen av distriktsjøtroppene, og 13 år gamle Sara måtte begynne på kommunal pikeskole. Etter fire år i Tromsø reiste hun tilbake til Kristiania og gikk i lære på Harriet Backers malerskole, hvor hun fikk gode skussmål.

Sara var fast bestemt på å bli maler, men moren motsatte seg dette. Først etter hennes død kunne Sara dra til Paris for å studere maling i 1906, og de påfølgende 15 årene omgikk hun skandinaviske kunstnere i den franske hovedstaden. Hun giftet seg med en svensk billedhugger og reiste i 1921 sammen med ham til Stockholm.

Først i 1922 debuterte Sara som forfatter med novellen «Rosina» under pseudonymet Cora Sandel. Fire år senere ga hun ut suksessromanen «Alberte og Jakob». Her beskriver hun et miljø svært likt Tromsø og tegner et detaljert bilde av embetsstandens normer og regler. I 1931 utga hun «Alberte og friheten» som har klare paralleller til forfatterens år i Paris, og i 1939 kom siste bok «Bare Alberte».

Cora Sandel beskriver hvordan samfunnets forventninger til kvinner var, særlig fra det overklassemiljøet hun kjente både fra Kristiania og Tromsø. Det er også rett etter 1. verdenskrig med Europa i økonomisk krise.

Cora Sandel, 1969.

Foto: Inga Larsson/

Perspektivet Museum

Denne fattigdommen fikk mange kjenne i Norge og det var vanskelig for kvinner å leve økonomisk uavhengig av mannen. Den eneste muligheten var å gifte seg og få barn. Å se for seg et liv som kunstner var umulig, slik det også var for Sandel selv.

Kveldens forestilling er basert på «Kranes konditori» som kom ut i 1945. Den skildrer en by til forveksling lik Tromsø på 1930-tallet. Til konditoriet - som skal ha ligget rett ved Rødbanken i Storgata - kommer Katinka Stordal, en fraskilt syerske med to tenåringsbarn. Hun skal sørge for at byens fine fruer går standsmessig kledd til byens hundreårsjubileum, men Katinka har resignert. Vinen hjelper henne til å bedøve tomheten inntil hun en maidag treffer den svenske sjømannen «Stivhatten». I løpet av få timer rulles historier fra hennes liv opp og hun utfordres til å ta et oppgjør.

Dette er andre gang Hålogaland Teater setter opp «Kranes konditori». Forrige gang var i 1986 hvor Elsa Lystad spilte rollen som Katinka. Da spilte Maryon Eilertsen rollen som servitrisen Sønstegård. Nå spiller hun Fru Krane, en rolle som i Nina Westers nydramatisering er speskrevet til Maryon.

FOTOGRAF FORSIDE

Kristin Opdan

FOTOGRAF FORESTILLING

Ola Røe

DESIGN

Tank Design

PREMIERE

25. APRIL

Scene Øst

REGI

Voula Kerekliou

SCENOGRAFI OG KOSTYME

Gunnar Ekman

LYSDESIGN

Jon H Paulsen

MASKEDESIGN

Janina Rolfart

DRAMATISERING

Nina Wester

DRAMATURG

Tale Næss

OVERSETTELSE TIL NORD-NORSK

Ragnar Olsen

Hålogaland Teater ei
Finnmark fylkeskom

halogal

Depotbiblioteket

Kranes konditori

14G040622